

Mint látjuk: megoldásra váró feladat van bőven a civiljog minden ágában. Kíváncsian várjuk, mi kerül azokból megvalósításra.

Dr. Hoff György.

A Magyar Jogászegylet magánjogi szakosztálya ezévi működését folyó évi október hó 14-én kezdette meg *Szladits Károly* elnöklésével tartott ülésében, amelynek tárgya *Balás P. Elemér* igazságügyminiszteri tanácsos előadása volt a Magánjogi Törvénykönyv javaslatának kártérítési jogáról. Előadó helyeselte a javaslatnak azt az újítását, hogy elvi szabállyal foglal állást a véttlen kártérítési felelősség mellett, azonban kifogásolta, hogy a javaslat egyébként lényegileg mégis megmarad a vétkeségre alapított felelősség római jogi eredetű rendszerében. Pedig az antik kultúra plaszticitása (Spengler!), mely az egyént a maga egyedi különvalóságában tekinti, szorosan összefügg az antik világ nagy áttekinthetőségével, míg a modern világ a dologi elem túlsúlyra jutása következtében annyira bonyolult és oly nehezen áttekinthető, hogy csak a perspektivikus szemléletet teszi lehetővé, amelyben az egyén sokszor csak függvényévé válik a dolognak és egyébként is a maga egészében jelentős. Az egyén egyes megnyilatkozásai csak utalnak a személyiség egészére, és ez a fontos az összesség szempontjából. A modern élet bonyolultsága közepette nem tartható fenn tehát az egyes egyén izoláltságának, önmagában lezártságának elve, amelynek szemszögéből az egyén csak annyiban tárgya az összesség intézkedésének, amennyiben saját akaratával — vétkes jog sértésével — kiszolgáltatja magát az összességnek. Az összesség, melynek jelentősége a modern világban épen a dologi elem előretörése folytán mérhetetlenül megnövekedett, nem indulhat ki többé a — büntetőjogi szempontból továbbra is túlnyomó jelentőségű — vétkeségi elvből a kártérítési jogban. A kár kiegyenlítését elsősorban épen ott kell függetleníteni a vétkeségtől, ahol a dologi elem jelentősége túlnyomó, s a modern viszonyoknak megfelelően ezzel kell kezdeni a kártérítési szabályokat. Másik fő elv a személyiségi elv, mely a személyiség kettősarcúságának megfelelően, már önmagában is utal az összesség jelentőségére, és megköveteli, hogy amint egyfelől a személyiség — joghatásra irányuló akaratnyilvánítás nélkül is — alapjává lehessen jogok gyakorlásának, azonképen megköveteli azt is, hogy viselje is a terhét annak, ha érvényesülése következtében belenyul másnak jogvéde érdekkörébe. A vétkeségnek csak a kártérítés előfeltételei és mértéke tekintetében lehet — másodrendű — jelentősége. Előadó, részletes javaslatokat is tett a szövegezés tekintetében, hangsúlyozva egyúttal, hogy a kártérítési jog súlypontja a jogellenességben van, amelynek azonban nincs jelentősége a dologias alapú kártérítési ese-

tározat indokolásával összhangban az üzemi veszélyesség meltekben, amelyekre nézve az előadó a 84. számú teljes ülési határozat az üzem természetének és terjedelmének, úgyszintén az eset egyéb körülményeinek is figyelembevételét javasolta. Nagyban és egészben fejlődést lát az előadó abban, hogy a javaslat szakít a vétkelességi elv kizárólagosságával. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a római jogi felfogástól való eltérés éppen a kiegyenlítő jogban indokolt, míg a forgalmi jog terén a római jogias technikával való teljes szakítás nem lenne helyénvaló. Általános szempontból nagyon szerencsésnek találta az előadó a kódex-javaslat szóbanlevő kettős irányúságát és ezzel kapcsolatban azt, hogy a javaslat tág teret enged a bírójogfejlesztő tevékenységének. Éppen ebben találja a kódexalkotás igazi jogcímét, hogy a technikai szabályokkal megkönnyíti ugyan a jogalkalmazás feladatát, de nem merevíti meg a jogot és fenntartva a kapcsolatot a múlttal, utat nyit egyúttal a jövő fejlődésnek, anélkül, hogy a forradalmi teljesen-újrakezdés menthetetlen hibájába esne.

JOGIRODALOM.

Dr. Medvigy Gábor: A földteherrendezés és a kamat sorsdöntő problémái. Nem tudjuk, hogy mire e sorok napvilágot látnak, megjelent-e már a kormánynak a földbirtokosok adósságát rendező újabb rendelete, de szeretnők remélni, hogy a rendelet azoknak az elveknek szem előtt tartásával fogja a kérdést megoldani, mint amely elveket a fenti cím alatt megjelent kis mű oly meggyőzően tárt a kormány és a társadalom elé.

Elvek... a háború óta de sok elvhangoztató változtatta meg sűrű egymásutánban álláspontját s mily kevesen vannak, akik rendületlenül kitartanak azon igazságok mellett, amelyek egy letűnt jobb kor erkölcsi státuszához tartoztak és amelyek legjobb jogászaink és legjelesebb közigazdánk szívét melegítették. *Dr. Medvigy Gábor* e kevesek közül való.

„A jog erkölcsi tartalmát tagadná meg, ha valamely csak múlt, felülről szükséghez igazodva az egyetemes szempontok rovására alkalmi szabályokkal az örök gazdasági törvényekkel is szembeállva korlátozná a hitelforgalomnak és feltételeinek szabadságát. Mert ebben az esetben erkölcsi tartalom nélkül maga volna a mindennél károsabb és rombolóbb önkény.”

Ily mottó-t írt maga elé ennek a monográfiának szer-